

JDJ 36. ročník
Přehlídka otevřená všem

KUKÁTKO

Odposlechnuto 9. 5. 2026
Lukášem Frydrychem

Rádobydivadlo Klapý - Mléko na mozku *Ladislav Valeš na motivy hry H. Galron*

Být dcerou a mít dceru je fakt fuška

Druhý přehlídkový den zahájilo Rádobydivadlo Klapý s hrou Mléko na mozku. Autorka hry Hadar Galron, původem z Izraele, zná českou divadelní tvorbu, dokonce i tu ochotnickou. Mléko na mozku se v pražském divadle ABC inscenovalo pod názvem I love Mamma. Téma vychází z autorčina životního příběhu, kde se poukazuje na nerovnosti žen v ortodoxních židovských rodinách.

Forma, kterou si „Klapáci“ zvolili, není jednoduchá, diváci sledují osudy žen, které se (ne)dostaly do kolotoče mateřských povinností. Představení bylo koncipováno jako sled scén, situací a skečů, které na sebe volně navazují a postupně vypráví příběhy jednotlivých protagonistů/ek. Pochvala za výkony na jevišti ke všem hercům a herečkám mířila prostřednictvím dobře odvedené režijní práce a práce se souborem.

První polovina představení se nesla ve fungujícím uvěřitelném tempu. Herci byli celou dobu na jevišti a disciplínu drželi i ve chvílích, kdy party hrál někdo jiný. Druhá polovina se však začala rozpadat, což bylo pravděpodobně způsobeno tím, že se neudržela jednotnost, ze scény se odcházelo, židovskou hudbu vystřídal zpěv a přirozené ruchy reprodukovány dětský pláč. Zmíněná zvolená forma, tedy všichni herci na jevišti, však pro jednoho lektora (M. K.) působila apelativně.

Dřevěné kostky na scéně jsou hodny spíše „zuškovému“ představení. Při další práci by si Rádobydivadlo Klapý mělo více ujednotit kostýmy, protože některé působily až nelichotivě. To samé platí o některých (celkově chválených) hereckých výkonech, respektive o dvou, které sklouzávají do demonstrativního herectví, což Mlíku na mozkou nesedí.

Téma se jistě dotkne každého diváka, záleží, zda si vzpomene na svou sestru, matku a babičku či na své děti a vnoučata. V tomto je výpověď obecná. Provedení na jevišti by však nemělo sklouzávat k sentimentu více, než je únosné. Pár vychytaných drobností pomůže tvaru a celku, který je obdivný.

DS Vojan Desná - Mladá haluz - Mezi nebem a zemí Pam Valentine

U konverzačních komedií se musí myslet replikami partnerů

Do druhé poloviny 36. přehlídky v Josefově Dole nás uvedl DS Vojan Desná – Mladá haluz. Vybral si romantickou komedii londýnské rodačky Pam Valentine Mezi nebem a zemí. Česká premiéra v Karlových Varech se datuje do roku 2014, ovšem je to opět nepřesnost, protože se uvádí premiéra na profesionálních scénách. O několik měsíců dříve už s hrou jezdily amatérské soubory.

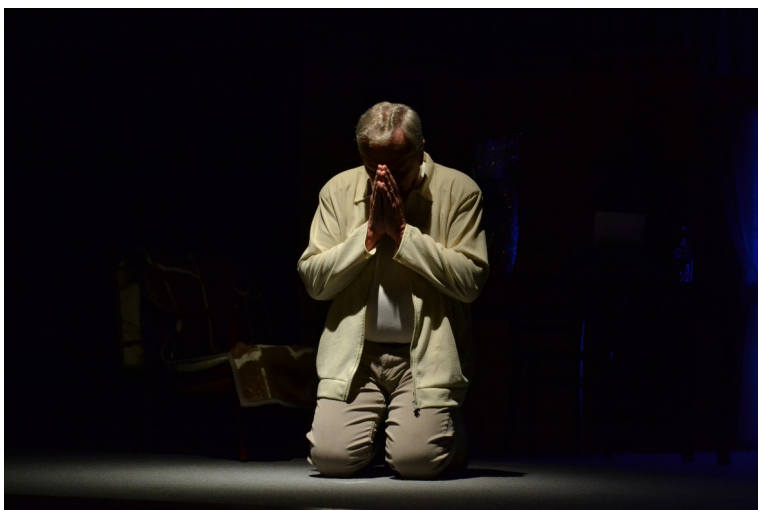
Hra (respektive text) je založený na dvou principech. Jedná se o konverzační komedii, typický anglický žánr, což je v českých podmínkách velmi těžká disciplína. Druhým specifikem je duchařská komedie, kde se navíc kombinuje víra a vztah k Bohu.

Mladá haluz z Desné se se vším vyrovnala velmi slušně. Pomiňme úvodní textové škobrtnutí, které herci našťestí vybrali a obstojně chytili tempo a rytmus, které si konverzačka tohoto typu vyžaduje.

Čeština a moderní herectví musí na jevišti držet důraz na jedno slovo ve větě, které je pro sdělení nejdůležitější. To se všem aktérům, až na jednu výjimku, daří.

Důležité je zopakovat divadelní pravidlo, že u konverzační komedie postavy myslí replikou svého partnera. To znamená, že naučený vlastní text absolutně nestačí. I pauzy jsou významotvorné, jinak jsou zbytečné a naruší tok děje.

Soubor se velice přesně popasoval se scénou, včetně důležitého odchodu do nebe. Paní režisérka může přemýšlet, zda vánoční stromeček nebo bar posune blíže k divákům. Větší zásah a úpravu zaslouží kostým a stylizace Strážného anděla.

Závěr hry musí divákům nabídnout to, na co čekají, tedy dojemné okamžiky. Diváci se musí s narozením holčičky a s odchodem Cameronových absolutně ztotožnit.

Na rozborovém semináři se diskutovalo o rozdílu mezi porušováním pomyslné čtvrté stěny (kontakt s publikem) a takzvaným odvratem, což je termín pro hereckou techniku, která pomáhá vytvářet situace. Veškeré dialogy, v případě hry Mezi nebem a zemí dialogy ve čtyřech, byly naprosto funkční a reálné. Těžkou úlohu mají duchové, kteří vlastně jsou a současně nejsou přítomní a místo vytváření situací spíše glosují dění na scéně. Technicky by se dalo více a lépe zapracovat na světlech, na poctivém rozlišování času a sezóny.

DS J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou - CRY BABY CRY Herecký kolektiv Švandova divadla

Hodně napoví ironie, sebeironie a sarkasmus

Divadelní spolek J. K. Tyl z Lomnice nad Popelkou se díky změnám v propozicích určených pro postupové přehlídky směrem na národní přehlídku ve Vysokém nad Jizerou mohl do hlavního programu JDJ zapojit poprvé. Nabídky využil a rozhodně na prknech josefodolského jeviště zanechal hlubokou a příjemnou stopu.

Sobotní večerní program tvořila hořkomléčná komedie Cry baby cry. Všichni herci (přesněji herečky a jeden herec) bezesporu drželi své typové postavy, ale i tak musí stále myslet na pravidlo, že „méně je někdy více“. To je stanovené proto, aby byla zachována lidskost postav. Informace o charakterech se k divákům zaručeně dostane prostřednictvím dobrých hereckých výkonů, proto není třeba nadměru přidávat.

Soubor si může při hodnocení přehlídkové zastávky zodpovědět na otázku, zda má šanci více zapojit ironii, sebeironii a sarkasmus. Josefodolské divadelní jaro rozhodně hostilo přesný skupinový mikrosvět, kde má každý svou pozici a ve vztazích se přelévají sympatie a antipatie.

Nejlepší scénografie je žádná scénografie. Potřebují lomniční police, květiny a flipchart? Kostýmy zaslouží pochvalu cca z devadesáti procent. Zbytek tvoří lesklé materiály, které na ženách působí lacině a lascivně.

Mohlo by se zdát, že původně autorský text hereckého kolektivu Švandova divadla nemá děj. Ano, nemá, ale tak je to správně. Text možná není až tak nejužasnější, ale divadelní ztvárnění lomnických ochotníků na šmrncu získává. Všichni (všechny) jsou skvěle pohybově vybavení/y. Celek je důkazem dobré režijní práce.

Rozborový seminář byl zakončený otevřenou otázkou, jak inscenace končí, nebo ještě lépe, jak by se 90 minut s přestávkou dalo zakončit přesněji a výpovědněji.